

בעזה"ת

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ראש השנה

שב"ק פרשת האזינו

תשפ"ד לפ"ק

יזא לאור ע"י

מכון מל אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשפ"ה לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'
ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע
1335 - 48th Street
Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזה"ת

ראש השנה שחל בשבת

תשפ"ד לפ"ק

ליל ראשון

שלום וזכר של הילד רפאל אהרן בן הרב יוסף שמואל רייכמאן הי"ד

שופר הוא לתקוע בשופר של איל, להזכיר זכות העקדה שופר של איל, כמו שאמרו פרק קמא דראש השנה (טז.) והתקיעה מכניס זכות ישראל מה שנחלו מיצחק, למסור עצמם לחרפה ולמכה ולביזה עבור שם השי"ת כי נקרא עליהם. זהו זכות עקדה, שבניו עוקדים כל תאותיהם והרגשותיהם ושאלות החיים, על מוקד אהבת השם ותורתו.

והנה, ידוע כי בני ישראל והשי"ת המה כשני אוהבים נאמנים, אשר כל אחד חושש על כבוד רעהו, וזהו תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו מי כעמך ישראל כו' (ברכות ו.), והשי"ת אמר (במדבר ל"א ב') לנקום נקמת בני ישראל מאת המדינים, ומשה אמר לתת נקמת ה' (שם פסוק ג'), וכיוצא בו הרבה.

לכן אחרי אשר ידוע לנו גודל התועלויות ממצות שופר, אשר אם יבוטל, אף

איתא בספר משך חכמה (אמור) וזל"ק, בראש השנה (טז): אמרו, כל שנה שאין תוקעין בתחילתה מריעין לה בסופה כו'. פירש בה"ג (שם תוד"ה שאין) לאו דמקלע בשבתא, אלא דאיתייליד אונסא.

הכוונה, כי אין התקיעה מצות עשה כמו כל המצות אשר בהעדרה יענש על בלי קיומו אותה, וכי אנוס רחמנא פטריה (נדרים כו.), רק היא כמו רפאות תעלה ולזכרון אתי, וכמו מכפר ביום הכיפורים, וכמו שאמרו (ר"ה כו.) כיון דלזכרון אתי כמאן דאתי בפנים כו'.

ונמצא, החולה אם באונס לא יקח מזור ורפואה האם יתפא, כן כשנעדר הזכרון שופר, שמכנסת זכרונות ישראל לאביהן שבשמים, תו החולי בלא מזור ורפואה, וקטרוג השטן במקומו וכו'.

אולם בשבת, דאחד המיוחד ממצות

המציאות של העולם, ואי אפשר שתתבטל השבת, כי אם תתבטל השבת תתבטל העולם.

וכן איתא באור החיים הק' (בראשית ב' ג') שהעולם נברא לששת ימים, ובכל שבת נתחדש העולם לעוד ששת ימים, נמצא שאי אפשר שתתבטל השבת, כי אם תתבטל השבת תתבטל העולם.

ועל כן מוכנים בני ישראל לוותר על מצות תקיעת שופר שהיא הרפואה, כי הגם שיש סתם מצות עשה, ומצות תקיעת שופר היא גדולה משאר מצות עשה, שאינה רק מצוה שבהעדרה יחסר שכר המצוה, אלא היא בבחינת רפואה שבהעדרה יחסר הרפואה, אפילו הכי אי אפשר לדחות השבת משום מצות תקיעת שופר, כי השבת היא הנקודה הממוצע והקיום של מעשה בראשית.

ובזה יובן רמזו של החתם סופר (על שהש"ס, נדה ט), ת'קעו ב'חודש ש'ופר ראשי תיבות שב"ת, כלומר שהשבת היא חשובה ויקרה אף ממצות תקיעת שופר.

ודברי המשך חכמה הם נפלאים מאד,

באונס הסכנה גדולה, ובכל זה אמרו ישראל פן יבולע חלילה למצות שבת, אשר מעיד על קדושת שמו יתברך, כי חידש עולמו מן האין הגמור, יהי מה, יעבור עלינו מה ויתקדש שמו יתברך, יקטרג השטן ולא יכנס זכרונינו לאבינו שבשמים לטובה, אך לא יבולע לשבת המעיד על קדושת שמו יתברך, פן יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים ויתחלל שבת חלילה.

כי לישראל מעט היחס מהשבת וכו', כי השבת מתיחס אל יחס העולם בכללה להשי"ת, לא על יציאת מצרים כהמועדים בעצם, בעילה רחוקה וכו'.

ויתגדל ויתקדש שמייה רבא, ועוקדים כולם עבור קידוש שמו יתברך, וכיון שכן, הרי זה גופיה מה שאין אנו תוקעים בראש השנה שחל בשבת, זה גופיה עקידה רוחנית מופלגת, ומועיל לרצות אותנו, כמו שמרצה זכרון שופר, ודו"ק, עכ"ל"ק

ויש להוסיף טעם לשבח על זה שבני ישראל מוסרים נפשם על השבת, כי השבת היא זכר למעשה בראשית, והיא

החידוש שיש בתקיעת שופר מה שאין בשאר מצות. כי בשאר מצוה, כשאין האדם מקיים המצוה, חסר רק המצוה ההיא.

אבל בתקיעת שופר, בנוסף לזה שהיא מצוה, היא גם רפואה, וכשאין תוקעים בשופר, חסר מצוה וגם רפואה, וכשיחסר החולה הרפואה, לא יתרפא, גם אם הסיבה שלא נטל הרפואה, הוא מחמת אונס.

ונמצא שבנוסף לזה שבתשובה יש עבודה של חרטה על העבר עזיבת הטא ווידוי דברים, עצם שמיעת קול שופר היא רפואה. ובנוסף לכך, צריכים גם לחשוב המחשבה של שמחה ובטחון שיצא בצדק דיננו, כמו שכתב הטור (ס' תקפ"א).

ויש להוסיף ביאור, שכל חטא הוא חולי ומחלה מיוחד, ועל כל חטא צריכים רפואה המיוחדת לאותו אבר שנפגם על ידי החטא.

ובכן על כל חטא שייך לומר רופא חולי עמו ישראל, כי החטא הוא חולי, וצריכים רפואה מחולי החטא, והתשובה היא

שהוא ממש מהפך הדברים, דכשאין בני ישראל תוקעים בשבת, אין כאן חסרון מחמת שאין בני ישראל תוקעים בשופר, שעל ידי זה נאבד מהם הסגולה הגדולה של תקיעת שופר.

אלא אדרבה, על ידי שאין תוקעים בשופר, יש זכות עקידה רוחנית, מסירות נפשם של בני ישראל, שמוכנים לוותר על זכות תקיעת שופר ועל ערבוב השטן, כדי שלא לחלל השבת, אשר השבת היא הנקודה המרכזית שבעולם, והיא בבחינת זכר למעשה בראשית.

אשר על כן בראשי"ת אותיות יר"א שב"ת (תיקו"ז ה.). ובבלי בראשית אין כאן כלום, כי קודם כל צריך להיות בראשית.

ונמצא בהאי שתא, ביום ראשון של ראש השנה שחל בשבת, יש בחינת עקידה רוחנית, על ידי שאין תוקעים בשופר משום שהוא שבת. וביום שני של ראש השנה, יש זכרון עקידת יצחק, בכח קיום מצות תקיעת שופר, והבן.

עורך למדנו מדברי המשך חכמה,

ההבל של קול השופר, נכנסת הרפואה בקרב האדם לרפאות הקומה שלימה שלו.

ולפי זה יש ביום ראשון של ראש השנה יש עקידת רוחנית כנ"ל, אבל על ידי זה זוכים לבחינת תקע בשופר גדול, שהקב"ה תוקע בשופר ומרפא אותנו. וביום שני של ראש השנה יש שמיעת קול שופר, שהיא הרפואה להחטא, ומרפא כל הקומה שלימה של האדם.

אִירָא בַּסַּפְהָא אמת ליעקב מהרה"ק ר' יעקב יצחק מבלענדוב זצוק"ל בן הרה"ק ממאגילניצא זצוק"ל (ראש השנה) וזל"ק, דע שראש השנה הוא מפתח של כל השנה, דהנה ידוע שיש מ"ט שערי קדושה וכנגדה יש מ"ט שערי טומאה רח"ל וכו'.

ויש כח זה בראש השנה, שבאם ישוב אדם באמת ביום הקדוש הזה לפניו יתברך שמו עד כמה שידו מגעת לצאת מעולמות הטומאה ולכנוס בעולמות דקדושה, באיזה שיכנוס בראש השנה, למשל אם מגיע לשער העשירי לקדושה, מובטח לו שכל השנה הבאה עד ראש השנה הבא, בל יפול ח"ו למדרגה תחתונה, עכל"ק.

רפואה וגם תקיעת שופר היא רפואה.

ועל כן אחר שאומרים ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה, וברכת חנון המרבה לסלוח, סמוך לזה אומרים רופא חולי עמו ישראל, כי התשובה היא הרפואה להחטא, ועל כל חולי של כל אבר צריכים לרפואת התשובה.

ועל ידי ששומעים קול שופר, נכנסת ההבל של הקול שופר בקרב האדם, ומנקה ומטהר הלב והמוח והריאה שלו וכל הקומה שלימה שלו, ומרפא אותו מהחולי של החטא.

ועל כן שופ"ר יש בה אותיות רפ"ו של רפואה, וצריכים להוסיף עוד אותיות א"ה ויש כאן אותיות רפוא"ה, כי על ידי ששומעים קול שופר, ובשעת שמיעת קול שופר יש תשובה וחרטה על העבר, וחושבים, רבונו של עולם חטאתי עויתי פשעתי לפניך, אשמנו בגדנו גזלנו דברנו דופי.

והגם שאסור להזכיר חטא בפה בשעת תקיעת שופר, אבל במחשבה חושבים מחשבות של תשובה וחרטה, על ידי

ובכן נקח שני ימים אלו, ונשתמש בהם כראוי להשתמש בזמן הפנוי להתפלל, לומר תהלים, וללמוד מעט גמרא, ללמוד ליבאי באורייתא, אם כבר סיים חלק ממסכת גיטין, יחזור על חלק ממסכת גיטין, ואם סיים כל מסכת גיטין בודאי טוב.

כי בזה נייצב יסוד בכל השנה כולה, שבכל השנה כולה הדף גמרא יהיה דף גמרא אחר ויותר טוב, והלשון טוב יהיה לשון טוב, והשמירת עינים יהיה שמירת העינים.

וגם בשעת סעודת יום טוב, נספר סיפורי צדיקים, ונגיד דברי תורה אודות ראש השנה, ונשוחח אודות שופר, ושצריכים לתקוע בשופר של איל שהוא כפוף, לכפוף לבם (עי' ר"ה כו:).

ובכן עלינו להשתמש בימי ראש השנה, להתפלל בכוונה, ולהקשיב לקול שופר, וכאשר דברנו לשון מחזור, היינו לשון חזור, שמחזירים את הכל להקב"ה.

ובכן נייצב יסוד לשנה החדשה, ואם לפני ראש השנה היו לנו שלשה

והדברים הם נפלאים מאד, הגם שלא ידוע לי איך שמוודים מדריגות אלו בקדושה, אבל דרך משל אדם אם מגיע ביום ראש השנה, למדריגה העשירי או מדריגה הט"ו בקדושה, מובטח לו שלא יפול ממדריגה זאת בכל השנה.

וכי תוכלו לצייר בעצמכם, שיש בטחה שהמדריגה שנשיג בראש השנה נעשה קבוע, לא נפול ממנו בכל השנה, אלא נוכל להחזיק במדריגה זאת בכל השנה.

ובכן, הגם שאין הרבה זמן בראש השנה, שהרי ברוב היום עוסקים בתפלה, אבל יש לקחת זה הקצת זמן שיש, ולהשתמש בו, לומר תהלים להעביר סדרה, ללמוד מעט משניות או גמרא מסכת ראש השנה, כי הזמן של ראש השנה הוא יקר מאד, וכפי מה שמשיגים בראש השנה, יש לנו הבטחה שלא נפול מזה המדריגה בכל השנה כולה.

וכמו שאמרו חז"ל (יוטא לח:): כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא. כך יש הבטחה כיון שהגיע למדריגה ידועה בראש השנה, שוב אינו נופל ממנה בכל השנה.

אליהם זבוב זה, ואין צורך לנסות כל כך לגרשו, מפני שהכל כבר נקבע כמה רגעים יהא הזבוב בחדר ומתי יצא.

ומעשה כעין זה ראיתי אצל א"ז צוק"ל שפעם ישבתי אצלו בקיץ ב'האטעל אשל' ועבר זבוב על שלחנו, אמר לי א"ז צוק"ל, 'זעסט שעפעלע אויפ'ן זיידע די הייליגע בעל שם טוב'ס טיש וואלט נישט אריבערגעגאנגן א פליג'. וזהו על דרך דאיתא במשנה (אבות פ"ה מ"ה) שאחד מעשרה נסים שהיו בבית המקדש, היה שלא נראה זבוב בבית המטבחים.

ואף שאין זה מן הקלות שבעבודות לחיות במשך כל השנה כולה עם מחשבה זו, על כל פנים בראש השנה צרכיך לדעת כבר בתחילת השנה שהכל תלוי בימים אלו ובידו לקבוע מה יקרה עמו לעתיד בכל רגע ורגע שבשנה זו, ואחריות גדולה רובצת על כתפיו, שהרי בעקימת שפתיו ובהבל פיו יכול להפוך את גזר דינו לטובה.

ובכן יש לנו להשתמש בכל רגע של ראש השנה, ולהשתדל עד כמה שאפשר להתפלל בכוונה, ולענות אמן יהא שמיה

מדריגות של קדושה, ועל ידי ראש השנה זכינו ועלינו לעשרה מדריגות של קדושה, 'או אה!' זהו דבר גדול.

עך היכן מגיע הרקדוק בראש השנה על כל רגע ורגע, יש ללמוד ממה שראיתי מעשה שהיה אצל הגאון בעל חזון איש זצ"ל.

פעם ישב הגאון בעל החזון איש זצ"ל ועסק בדברי תורה עם אחד מתלמידיו. לפתע הגיע זבוב והתחיל להטריד את שלוותם.

הרים התלמיד את ידו כדי לגרשו, אך כדרכו של הזבוב, לא נתן להם מנוח. וכמו שרואים בזבובים בחג הסוכות, שמגיעים להסוכה אצל הדבש ומשתדלים לגרשם, וחוזרים שוב ושוב. כך היה אצל החזון איש. ומפני כבודו של החזון איש קם התלמיד ממקומו כדי לסלקו מן החדר.

נענה החזון איש ואמר מתוך מנוחה ושלות הנפש, 'דאס איז א ראש השנה דיגע פליג', כלומר שכבר מראש השנה נגזר עליהם שברגע זה יבוא

בחירה, שיש להם בחירה לבחור בין טוב לרע, אבל איך שייך ענין של משפט על בלתי בעל בחירה, כמו אבן או עץ יבש המונח על גבי הקרקע.

אלא הוא משל למלך שהקים מדינה לכבודו, ובכחו לבטל המדינה שלו ברגע.

וביום ראש השנה, הקב"ה שופט כל העולם כולו, אם מגיע להתכלית של כבוד מלכותו יתברך, ומה שאינו מגיע להתכלית של כבוד מלכותו ח"ו תבטל.

בן יש לזוהר להשתמש בהזמן לחשוב מחשבות טהורות, ולא לחשוב 'נערישקייטן', הגם שאי אפשר לשמור המחשבה מאה אחוז, לעשות מה שיכולים.

דהנה, איתא בספה"ק עבודת ישראל (נצבים) וזל"ק, כי הכתיבה לחיים בספר, פירושו החקוקה במחשבתו של אדם. כי הרשע בזוכרו את עונותיו ונפחד ונרעד ואין לבו ברשותו לשוב אל ה', הרי זה נכתב לאלתר למיתה, סימן לדבר המחשבות המבלבלות אותו ומפיגין את לבו באימת מות.

רבא בכל כחו, אשר אמרו חז"ל (שבת קיט:): כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו, ובגמרא ברכות (מז:). כל המאריך באמן מאריכין לו ימיו ושנותיו, וכמו שרימזו אא"ו בספה"ק צמח דוד (חיי שרה), ואברהם זקן' בא' בימים', סופי תיבות אמ"ן.

ושלא לבטל הזמן היקר הזה של ראש השנה בדברי הבל ובדברים של מה בכך, כי כאמור בימים אלו מייצבים יסוד לכל השנה כולה.

ונקח הזמן הזה ונשתמש בו כראוי, ואין מבקשים כאן לעבודה של ט"ו שבועות, אלא שני ימים לבד, אשר באמת אינם שני ימים, אלא יומא אריכתא.

למחר כשמתעוררים בבוקר, לחשוב מחשבות קדושות, ולומר ברכת השחר כדבעי. ולהמליך הקב"ה על כל העולם כולו.

והקשו המפרשים, דבראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, וזה כולל גם בריות שאינם בעלי בחירה, וקשה טובא, ממילא הקב"ה שופט בעלי

השמים נסתבב שיהיה ברית מילה ביום ראש השנה, אשר בראשית יש בה אותיות שב"ת וגם יש בה אותיות ברי"ת. והכוונה בזה, דכשם שאי אפשר להשבת שתבתל כך אי אפשר להמילה שתבתל. ומה טוב ומה נעים שיש לנו שמחת ברית מילה בשבת קודש.

וכראיתא בגמרא (מנחות מג:): ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתישבה דעתו.

ובכן כשאב מל את בנו, ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי, שיש קיום מצות מילה של האב, שבזה הוא מסכים לברית מילה של עצמו, ובכן יש כאן מעשה העקידה של מסירות נפש.

והשי"ת יעזור, שנראה חילוק בין קודם ראש השנה לאחר ראש השנה, שנראה העשר מדריגות של קדושה שנזכה לקנות ביום זה, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל, במהרה בימינו, אמן.

מה שאין כן הצדיקים, הגם שהם זוחלים ורועדים מאימת השי"ת הם בוטחים בישועתו וחסדו ומתחזקים לשוב אל ה' והם נכתבים לאלתר לחיים וחוקק במחשבתם הכתיבה לטובה, עכל"ק.

ועל דרך זה איתא בכתבי האריז"ל (שער רוח הקודש) שמעשה האדם ניכרים על מצחו, כי יש שלשה סדרים של א' ב' על המצח, כנגד נפש רוח ונשמה.

ופעם נכנס אחד אל האריז"ל והכיר בו האריז"ל שיש לו איזה חטא, ושאלו אותו מניין ידע. והשיב שראה שאות פלוני מאותיות של נפש חשוך, אות פלונית מאותיות רוח חשוך, ואות פלונית נשמה חשוכה, ובכן ידע החטא אשר חטא (עי' שער הגלגולים הקדמה ל"ח).

וכן פירש אא"ז צוק"ל בפני נכתב ובפני נחתם (גיטין ב.), שבפני האדם עצמו ניכרת הכתיבה וחתימה שלו.

ברוך ה' זכינו לשמחת ברית מילה, ובכן נברך הבעל שמחה בברכת מזל טוב, אשר זכינו שמן

בעזה"ת

שבת קודש פרשת האזינו

שבת שובה תשפ"ד לפ"ק

קידושא רבא

למבוד לידת הבת אצל הרב יהודה אריה ליב אויש שליט"א, נכד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
האזינו השמים ואדברה ותשמע חיתוך האותיות, אחר כך יכולים להגיע
 הארץ אמרי פי. כתב רש"י, ואדברה, לומר דברי תפלה.

ולמה העיד בהם שמים וארץ, אמר משה
 אני בשר ודם למחר אני מת, אם יאמרו
 ישראל לא קבלנו עלינו הברית מי בא
 ומכחישם, לפיכך העיד בהם שמים
 וארץ, עדים שהם קיימים לעולם.
 ובכן על ידי שהתחלנו בקול שופר ביום
 ראש השנה, והקול שופר עלה לשמים
 בבחינת האזינו השמים ואדברה, יש כאן
 בחינת מן המיצר קראתי י'ה ענני
 במרחב י'ה (תהלים קי"ח ה').

הנה, כשציבור מתפללים יחד, הרי יוצא
 מזה קול תפלה בלי חיתוך אותיות
 ברורות, אלא קול פשוט כמו קול שופר,
 בבחינת בשופר גדול יתקע, שהוא
 בבחינת הבלא עילאה (עי' תיקו"ז קה:).

כמו כן, על ידי שבני ישראל שומעים
 קול שופר, שהוא קול פשוט בלי
 אותיות זה גופא נותן להם כח אחר כך
 להתפלל באותיות ובתיבות.

ובזה יש לפרש האזינו השמים, היינו
 שתאזין הקול שופר שהוא קול בלי
 אופן ב. איתא בגמרא (נדה לא.) שלשה
 שותפין יש באדם, הקדוש

כמו כן על ידי התענית נתמעט באדם החלב והדם, כמו שאנו אומרים שיהא מיעוט חלבנו ודמנו כאילו הקרבנו על גבי המזבח.

והנה, כשאירע פסול בהחלב והדם של הקרבן, אז לא עלו לבעלים לשם חובה. וכמו כן בענין תענית, אם נמצא פסול בחלבו ודמו של האדם, והיינו כשאינו נוהר מחשש מאכלות ושתיות אסורות, אז נמצא דמו וחלבו בקרבן שהם נתהוים על ידי האכילה והשתיה. ואם כן כשאדם הולך להתענות בכח אכילה היא מביא קרבן פסול ח"ו, ולא עלו לבעלים לשם חובה.

אמנם איתא בספח"ק שכל דבר יתקן אדם באותו דבר עצמו, כמו שאמרו רז"ל (יומא פ"ג): באותו מקום ובאותה שעה וכו', על כן אם פגם באכילה יתקן גם כן באיכלה, ובאיזה אכילה יוכל לתקן, הוא על ידי אכילה של מצות, דהיינו סעודת מצוה, כמו אכילה של ערב יום הכיפורים וכדומה שנחשבים סעודת מצוה, כיון שצוה השי"ת לאכול וכו'.

ולפי זה יובן היטב מאמר הנ"ל כל האוכל

ברוך הוא ואביו ואמו, אביו מזריע הלובן, שממנו עצמות וגידים וצפרנים ומוח שבראשו ולובן שבעין, אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ושערות ושחור שבעין, והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוך רגלים ובינה והשכל.

ועל פי חסידות הכוונה בזה לובן היינו מדת החסד, אשר מצד האב יש השפעת חסדים, ומצד האם יש בחינת גבורות, שאי אפשר להיות רק חסדים בלי גבורות, וגם לא גבורות בלי חסדים.

והנה, בספר פנינים יקרים מובא 'שיינעם מוסר שמועס' בשם הרה"ק מהר"י מבעלזא זצוק"ל וזל"ק, כל האוכל בתשיעי כאילו התענה תשיעי ועשירי (ברכות ח:), וכבר הקשו המפרשים הלא בעשירי שהוא יום הכיפורים מתענין ממילא.

ופירש מרן מהר"י ז"ל, דהנה בזמן שבת המקדש היה קיים מתכפר בקרבן, ועתה בעוה"ר התענית במקום קרבן, בקרבן היה החלב והדם נקרב על גבי המזבח,

היתה כראוי, אלא אוכלים אכילה כשרה, בזהירות לברך הברכות בכוונה, ועל ידי זה שוב הוי קרבן כשר.

ויש לרמז בעז"ה דם לובן א' מרמז על אלופו של עולם, ראשי יבות אל"ד, שהוא עיקר השם של המתקת הדינים כנודע (עי' כוונת המקוה של א"ז הבעש"ט זצוק"ל, בריש ספה"ק כתר שם טוב).

ובזה יש לפרש הפסוק (ויקרא ט"ז ל') כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, היינו שיהיה לכם טהרה שלימה שגם חלק האב והאם יטהרו ויזדככו, ועל ידי זה תזכו, לפני ה' תטהרו.

ועל ידי שמטהרים החלק של האב והאם, יש ערך וחשיבות למה שמתוודים אומרים על חטא, כי אם אומרים על חטא ועוד על חטא, אבל עדיין ולא נזדככו חלקם של האב והאם אינו שוה מאומה.

וכיון שכך הוא, יש להבין מה שאומרים אבל לפני הוידוי, אבל אנחנו ואבותינו חטאנו, כי כדי שתהא שוויות וערך

בתשיעי, שמקיים המצוה ומתקן בזה מה שפגם בכל האכילות של כל השנה שלא היו כהוגן, וממילא הוא מתקן בזה מה שפגם בכל האכילות של כל השנה שלא היו כהוגן, וממילא הוא מתקן בזה את החלב והדם שבו שנטמאו על ידי האכילה של כל ימות השנה כנ"ל, ואחר כך אינו אוכל עד אחר יום כיפורים, ואם כן על ידי התענית ההוא מקריב בודאי קרבן כשר.

וזהו הכוונה כל האוכל בתשיעי, כנ"ל שעל ידי זה מתקן האכילות של כל ימות השנה, על ידי זה הוי כאילו התענה בתשיעי ובעשירי, מה שאין כן בלאו הכי, אז אפילו אם מתענה בעשירי, אינו בטוח אם יהיה נחשב לתענית, כי אפשר שמביא קרבן פסול כנ"ל, אבל על ידי שמתקן בערב יום הכיפורים האכילות של כל השנה, על ידי זה נחשב לו ביום המחרת התענית שלו לקרבן כשר, על כן שפיר תלוי זה בזה, כנ"ל, עכל"ק.

נמצא כמו שבכל תשובה צריכים לשוב בתשובה באותו מקום, כך בערב יום הכיפורים, מתקנים כל אכילה שלא

להיות קרבן כשר ולא קרבן פסול ח"ו, ועל זה ממשיך רש"י, לפיכך העיד בהם שמים וארץ עדים שהם קיימים לעולם, היינו שיהיה קיום לעולם, לזה הזיכוכ שזוכים אליה ביום הכיפורים, כשמקיימים כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, ודו"ק היטב.

ובררך אפשר יש להוסיף שזה הכח והסגולה של ערב יום הכיפורים, אינו רק בנוגע לעבירות בעניני אכילה ושתייה, אלא על כל חטא שבעולם, על ידי האכילה בערב יום הכיפורים, נחשב שחוזרים למקום החטא, ומתקנים הפגם של החטא באותו מקום ובאותו שעה, ועל ידי זה נעשים מזוככים, שיהיה מיעוט חלבי ודמי ביום הכיפורים, קרבן כשר, ולא ח"ו קרבן פסול, אמן כן יהי רצון.

וכאשר זוכה לבת שנולדה בבית קדוש, כמו ביתו של הרב יהודה ארי ליב שליט"א, שנושא שמו של זקני הרה"ח ר' לייבל ציוויאק זצ"ל, יחד עם זו' החשובה תחי', הרי זהו יש כאן זיכוכ של לובן ואודם, ושפיר עורכים קידושא רבא, שיש כאן קידושא רבא, בחלק האב והאם שם מזוככים.

להוידוי שלנו, צריכים לזכך החלב והדם שלנו, דהיינו חלק האב והאם, ורק אז יש שוויות להוידוי שלנו.

ובזה יש לפרש מקרא קודש, האינו השמים, אשר שמים נעשה מאש ומים, אש היינו אודם, חלקו של האם, ומים רומז על לובן דהיינו חלקו של האב, ועל ידי שמזוככים שניהם, שעל ידי זיכוכ חלב ודם שעל ידי אכילת ערב יום הכיפורים, הוי חלבו ודמו של האדם ראויים להיות קרבן כשר לפני ה' ביום הכיפורים.

ואז שייך שתתקיים סיפא דקרא, ותשמע הארץ אמרי פי, שיתקבלו תפלותינו ביום הכיפורים, שהוא בבחינת מיעוט חלבי ודמי.

וזה יש לכוון בדברי רש"י, במה שכתב ולמה העיד בהם שמים וארץ אמר משה אני בשר ודם למחר אני מת. מדוע עכשיו נתעורר משה רבינו בענין זה, שהוא בשר ודם.

ולדרכנו יובן, דכיון שעכשיו מדברים בימי חודש תשרי, לפני יום הכיפורים, על אודות זיכוכ החלב והדם, שיהא ראוי

ושילכו ללמוד. כי אינה רוצה, שהם יגרמו ביטול שידוך בשבילה, כיון שאמרו חז"ל (ב"ב קי.) יבדוק באחיה. ועל כן בת תחלה סימן יפה לבנים.

ועל כן עורכים קידושא רבא לכבוד לידת הבת, כי הוא קידושא לא רק בשביל הבת, אלא גם בשביל ההזכרים שיולדו אחר כך.

והשי"ת יעזור, שנזכה כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, שיהיה מיעוט חלבנו ודמנו קרבן כשר, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה.

ונזכה כולנו לשמחות שמחות שמחות, כי כשיש שמחה יש שכינה, ויש השראת השכינה אצל כל אחד מישראל, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל, במהרה בימינו, במהרה בימינו, אמן.

ואבי הבת הוא בן חתני הרב יעקב אהרן נח שליט"א, אשר הוא אברך מצויין. בן מחותני הרב יצחק שליט"א, אשר הוא נצר לקדושים וטהורים.

ויש המחותן הרב חנוך העניך שליט"א, אשר הוא 'ערליכע איידלע יונגערמאן', שהקים 'ערליכע יודישע שטוב'. ואינו דבר פשוט 'אז ס'שטעלט זיך צוזאם אזעלכע מחותנים'.

וגם ה'זיידע' שנמצא בכך, בנוסף לכך שהוא מחנך דגול, הרי כתב ספרים איך לחנך הבנים. ומעתה מוטל על הרב יהודה אריה ליב, להמשיך ולחנך ביתו על דרך הדורות שלפניו.

הנה, אמרו חז"ל (ב"ב קמא.) בת תחלה סימן יפה לבנים דמרביא לאחאה. היינו הבת תחלה תסייע לחנך אחיה, ומעוררת אותם שיקימו בזמן,

סעודה שלישית

ואחיה מהצתי ואני ארפא ואין מידי מציל, כי אשא אל שמים ידי ואמרתני חי אנכי לעלם. פירש"י ראו עתה, הבינו מן הפורעניות שהבאתי עליכם ואין לכם מושיע ומן התשועה שאושיעכם ואין מוחה בידי. אני אני הוא, אני להשפיל ואני להרים. ואין אלהים עמדי, עומד כנגדי למחות. עמדי, דוגמתי וכמוני. ואין מידי מציל, הפושעים בי.

הנה, אא"ז מקאמארנא זצוק"ל כתב ספרו הקדוש נתיבי מצותיך על יסודות איתנים ודרך של עבדות ה', איך לעלות ממש ממלכות שבמלכות ותכלית החשכות, להגיע לאור הראשון.

לאחרונה יצא הספר לאור במהדורה חדשה ומפוארה (ע"י מכון אור פני יצחק), וערכו המוציאים לאור פתח השער אל הספר, ושם (פרק ב') ביארו בשפה ברורה ששה מצבים בעבודת ה' שעוברים על האדם, ועליהם נבנה הספר.

והדברים הם סולם של עלייה ממדריגה למדריגה, מהיות האדם בחושך של מלכות דמלכות, עד שמגיע לאור ה'.

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. הנה כל מה שאנו צריכים ומבקשים בימים אלו, כמעט מפורשים בפסוק, ולא נוכל למצוא דיבורים יותר טובים להביע משאלותינו, ממה שמפורש בפסוק.

האזינו השמים ואדברה, שתפלות שלנו יעלו לשמים לפני כסא הכבוד, ויתקבלו לרחמים ולרצון, ותשמע הארץ אמרי פי, שיתקבלו תפלתנו, ונתמלא בהשפעות מן השמים.

שיהיו לבני ישראל רפואות, כי בני ישראל צריכים לכל כך רפואות, יש כל כך חולים אצל בני ישראל, שצריכים לרפואות, לא רק זקנים ולא רק אברכים, אלא גם ילדים, ויש אשר הם עצמם אינם יודעים שהם חולים מאד רח"ל וצריכים לרפואה גדולה. שיהיו לכולם רפואות וישועות, שיהיה לכל אחד פרנסה בריוח גדול, ושכל אחד יוכל לחנך צאצאיו ללכת בדרך ה'.

ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי אני אמית

ובכן נעבור על יסודות הללו מתורת הכנה ליום הכיפורים, למען דעת איפה שאנחנו עומדים בעבודת השי"ת.

השלב הראשון הוא פסוק באיוב (י"א י"ב), עיר פרא אדם יולד, היינו שהאדם נולד כמו חמור הבר, שמה שרוצים המדריכים שלו שיעשה, הוא עושה להיפוך. כשאומרים לו לשבת, הוא עומד. כשאומרים לו לעמוד הוא יושב. וזהו עבודת אביו ואמו והמלמדים שלו, ללמדו לשלוט על עצמו, ולילך בדרך ה'.

ונעתיק לשון הספר: פרא יולד, האדם בצעירותו יש לו תאוות לכל תענוגי עולם הזה, הן מצד הגוף שהוא חומרי וגופני מחמת זוהמת הנחש, והוא מסך המבדיל בינו לבין הקדושה. ולעומת זאת, יש לו נפש מצד הרע, המושך אותו לכל תאוות עולם הזה, ועל זה נאמר ועיר פרא יולד, עכ"ל.

כי בתחלת לידת האדם, הלב שלו מתפשט בלתי גבול לכל תאוות עולם הזה, ואין דבר מיוחד שהוא רוצה, אלא היום רוצה כך, ומחר יכול להיות שירצה להיפוך, רק שהוא רוצה ורוצה.

ובררך זה היתה חטא עץ הדעת טוב ורע, שהנחש רצה שחיה תצא מהגבול, ותיגע בעץ הדעת, ועל ידי זה נעשה זוהמת נחש ונגרם שיש הגוף הגשמי הוא חומר שמבדילו מן הקדושה, ומושכו לכל תאוות עולם, ולכל דבר שהוא חוץ לגבול.

נמצא שכשנולד האדם, הרי הוא פרא אדם, וכמו חמור הבר, שאינו יודע שום גבולים, וההיפוך מזה הוא מצות ערלה, שהפירות בשלש שנים הראשונים הם חוץ מגבול הקדושה, ואסור ליהנות מהם כלל, כיון שהם חוץ מהגבול. כך בתחלת חיי האדם צריך להפריש עצמו לגמרי מהתאוות, כיון שנטייתו הוא לצאת לגמרי חוץ להגבול, ועבודת אבי ואמו והמלמדים שלו לחנכו ללכת בדרך ה'.

ובזה יש לפרש הפסוק, ראו כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי. פירש"י ראו עתה, הבינו מן הפורעניות שהבאתי עליכם ואין לכם מושיע, זה מרמז על המצב של אדם פרא אדם יולד, כשהוא כמו בהמה, ואי אפשר להצילו כי אינו יודע מגבולים כלל.

וממשיך רש"י, ומן התשועה

והנה הפרישות מתענוגי עולם הזה, הוא הסיגוף הגדול ביותר לאדם, כי עדיין לא זכה לתענוג דקדושה, ונמצא מסגף עצמו להיות בלא שום תענוג כלל. אך לא יסגף את עצמו בתענית וכדומה, שהוא מזיק לאדם בתחלת העבודה.

ומשך זמן פרישות וסיגופים אם מעט אם הרבה תלוי לפי חומר האדם, כי יש אדם שחומר גס ומגושם, וצריך לפרישות רב וסיגופים רבים כדי לזכך את חומר. ויש אדם שחומר זך מחמת קדושת אבי ואמו ודי לו בפרישות מועטת

אמנם לפעמים יש אדם שחומר זך, ואם כל זה צריך הוא צריך לפרישות רב, בהיות שיש לו נשמה גדולה, ולכך לא יוכל לזכות למדריגתו הגדולה אלא אחרי פרישות של זמן רב, עכ"ל.

ובמה שכתב 'ואז מתגברים עליו הקליפות לפתותו אותו לתאוות והרהורים רעים', טמון יסוד כאן יסוד גדולה הנוגע לילדים יותר גדולים ולבחורים צעירים.

כי הרבה פעמים עולים בלבם הרהורים

שאושיעכם ואין מוחה בידי, היינו כשהמגיע הזמן שהקב"ה רוצה להצילו ולהוציא את האדם ממצב הזה של עיר פרא אדם יולד, אין מי שיעמוד לנגדו לעכב בעדו. אני אני הוא, אני להשפיל, היינו כשהוא במצב של פרא אדם יולד, ואני להרים, כשהקב"ה מוציא. וזהו השלב הראשון.

השלב השני. וז"ל, ואחר כך יש פתיים ופרישות וז"ל, ואחר כך מתעורר האדם ליכנס בעבודת ה', ולקבל עליו עול התורה והמצוות [כשנעשה מעט יותר גדול, מתחיל ללמוד הא' ב' וכדומה, ואחר כשהולך ומתגדל ונעשה ילד ובחור]. ואז מתגברים עליו הקליפות לפתות אותו לתאוות והרהורים רעים.

וצריך אז לפרוש עצמו לגמרי מכל הנאות ותאוות עולם הזה, אפילו מן אלו התאוות שאין בהם איסור [ולקיים קדש עצמן במותר לך (במות כ.), כמו שהאריך הרמב"ן (ויקרא י"ט ב')], ועל ידי הפרישות מזכך את גופו החומרי ונפשו הבהמית [כי כל הטבעיים הגרועים שיש בבהמות, יש בהנפש הבהמית של האדם, ומושכים אותו להתנהג כבהמה].

(תנינא, סי' נ"א) שכשמתעוררים בקרב האדם הרהורים רעים בשעת התפלה, אין לו להלחם עמהם, אלא יש להמשיך ולהתפלל לכוון פירוש המילות וללמוד, ולא יהיה איכפת במה שהיצר הרע מכניס בקרבו הרהורים רעים, כי הוא אינו מהרהר אלא הקליפות והיצר הרע מהרהרים.

ובכן הוא ימשיך בתפלתו, ולא ישים לב ולהמחשבות המערבבות והמבלבלות, אלא הם ימשיכו לילך בדרכם עד שיהיה להם מיתה משונה, והוא ימשיך להתפלל.

והעומד במצב זה שמתגברים עליו הקליפות לפתותו, צריך למדריגת הפרישה, לפרוש עצמו לגמרי מתאוות עולם הזה, ואורך זמן הפרישות תלוי כפי זיכוכ חומרו.

וכמו שדברנו היום בקידושא רבא, שמי שיש לו אב ואם קדושים ויש להם מחשבות טובות, הרי זה מביא זיכוכ ו'איידלקייט' להבן, וחלבו ודמו מזוכך. אמנם כאשר האדם מוליד בנים כמו שבהמה מוליד, ממילא יש להם חומר, גם, ושוהה להם זמן ארוך לזכך החומר.

רעים ח"ו, ואינם יודעים מאיפה הגיע לכם כלל הרהורים כאלו, שהרי הם לא רצו בכאלה.

והבחור חושב בדעתו, שאם עלה בלבו הרהור כזה, הרי זה סימן שאינו שוה כלום, שהרי עלה בלבו הרהור מכוער כזה, וכל עמלו להיות ירא שמים במחשבה טהורה, היו לריק ולאפס.

אך האמת אינו כן כמבואר כאן בדברי אא"ז מקמארגא. כי הרהורים לא שייכים לו כלל ולא באו מציודו, כי יש לו רצון אמת ללמוד ולהתפלל ולעבוד השי"ת. ואדרבה הרהורים מגיעים מצד הקליפות שרוצים לפתותו לתאוות ולהרהורים רעים, ולהורידו מעבודתו.

נמצא כשמחליט ילד גדול או בחור לעבוד השי"ת, יש בחינה כזאת, שמתגברים עליו הקליפות לפתותו, ומתעוררים בקרבו הרהורים רעים, אשר לא חשב בהם כלל ואינו חפץ בהם. ועליו לדעת שאין זה מצדו, אלא מצד שהקליפות מבקשים לפתותו.

ועל זה איתא בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

נמצא במצב שאין לו שום תענוג מעניני עולם הזה, כיון שסיגף עצמו ופירש עצמו מכל תאוות עולם הזה, וגם עדיין לא הגיע למדרגה להרגיש הטעם והתענוג של עבודת ה'.

וכאשר אין לו לאדם תענוג, הרי הוא דומה למת, שהרי הוא כעץ יבש ואינו מרגיש שום טעם כלל במה שהוא עושה, ובכך מרגיש שראוי לומר עליו 'א'ל מלא' רחמים והוא צריך קבורה.

כי עדיין לא זכה להשיג ולהרגיש שאין תענוג כהתענוג של תורה ועבודת ה', ובכך אין לו שום תענות. ומטבע האדם, שכל חייו סובבים על דבר אחד - תענוג - ואם כן, כשאין לו תענוג, הרי הוא דומה למת.

ויש לפרש בזה המשך הפסוק, אני אמית, היינו בשעה שהאדם במצב כזאת של פיתויים ופרישות. ואחיה, כשזוכה וגמר הזמן של סיגופים אלו והקב"ה מאיר לו קצת, אז ואחיה.

השלב השלישי. הוא לדעתי הנסיון היותר גדול והעיקרי

וכההוא עובדא של הגלח שנתעורר לתשובה על ידי אא"ז הבעש"ט זצוק"ל, ואמר לו הבעש"ט שההסימן שתקבלה תשובתו תהיה כשיבוא מי שהוא ויספר אליו העובדא איך שהחזירו הבעש"ט בתשובה. ובכך נהג הבעל תשובה לחלק 'א גאלדענעם רענדיל' לכל מי שיספר מעשה מהבעש"ט, בתקותו שעל ידי זה יזכה לשמוע הסיפור שלו.

פעם הגיע לשבות אצלו, תלמיד מתלמידי שהיה נוכח בשעת מעשה, ובכל השבת המתין הגלח ששב בתשובה שיספר המעשה. והלה לא זכר המעשה, עד שממש הגיע הזמן שכבר עזב הבית ועלה על העגלה ואז נזכר מהמעשה.

אז גילה הבעל תשובה, שלכוונה זאת חילק לכל מי שיספר מעשה מהבעש"ט א גאלדענעם רענדיל, כי רצה לשמוע מעשה זאת. הרי שהיה זמן מסויים שהגיע לזיכוך החומר כדבעי, ורק באותו רגע זכה לשמוע המעשה, ובזה ידע שנתקבלה תשובתו.

נחזור לענינו. כשאדם עומד במדרגה שניה זאת של פיתויים ופרישות, הוא

בדורינו. והוא הנסיון של עצבות ומרירות וז"ל, ועתה כאשר הקליפות אינן יכולין לפתותו לתאוות עולם הזה, שהרי כבר ביטל והרג אותם על ידי הפרישות, מכל התענוגים, אז מתגברים עליו הקליפות להפילו בעצבות ומרה שחורה [שואמרים לו ראה מי אתה, אין לך טעם בלימוד ולא בתפלה, וגם אם תלמוד לאלף שנים תשאר עם הארץ מדאורייתא ומדרבנן].

כי עדיין אין לו שום תענוג ושמחה, לא מן הדברים שבקדושה ולא עניני עולם הזה, ויש גם שהקליפות מתגברים עליו לצערו בעניות גדולה ויסורים מרים, עכ"ל.

והנסיון הזה, הוא הנסיון היותר גדול בדורינו, כי אחר שמפיל היצר הרע את האדם לעצבות ומרה שחורה, הוא מפתה אותו שהדרך לרפאות עצמו מהעצבות ומרה שחורה הזאת, הוא על ידי שמשקע עצמו בחשכות של תענוגי טומאה, והם ירפאו אותו מעצבות ומרה שחורה, וטוען שאם רק יקשיב להיצר הרע ויעשה כדבריו, אז יגיע לידי שמחה.

ועל זה כתיב (ויקרא ט"ז ל') כי ביום הזה

יכפר עליכם לטהר אתכם לפני ה' תטהרו, כלומר באיזה דרך תזכו לטהרה, ולהטהר ממחלת העצבות ומרה שחורה, לפני ה' תטהרו, כי רק להיות לפני ה' זה תביא לכם טהרה אבל כל הדברים הללו שהיצר הרע מפתה אותן, יגרמו לו שיתגבר עליו יותר העצבות ומרה שחורה, ויתוסף לו עוד חשכות.

וכבר כתב בספה"ק ליקוטי מוהר"ן (תנינא, סי' כ"ד), ששורש כל המחלות הוא עצבות ומרה שחורה, והסגולה היותר גדולה לרפואה, הוא להיות בשמחה.

כמה פעמים סיפרתי העובדא, ואספר עוד פעם. כשנכנס א"ז זצוק"ל לניתוח הראשון, שהיה ניתוח על הכליות, נכנסתי אחריו לבית החולים - וזה היתה בבית החולים 'מאונט סיני', ונכנס בשעה חמש בבוקר.

כשנכנס לחדרו, אני הלכתי אחריו ובכיתי, אמר לי 'קינד מיינס, פארוואס וויינסטו'. אמרתי וכי לא אבכה כשאני רואה זקני הקדוש במצב כזה. אמר לי א"ז זצוק"ל 'מייין קינד' אם אתה רוצה לפעול ישועה בעד זקנך, תהיה בשמחה,

כי האריז"ל אמר שיכולים לפעול הרבה יותר על ידי תפלה מתוך שמחה, מעל ידי תפלה בעצבות ומרה שחורה.

מעתה כבר לא יכולתי לבכות, שהרי אא"ז אמר שאין לבכות, 'איך האב נישט געכאפט קיין טענציל', אבל כבר לא יכולתי לבכות.

אבל אא"ז עצמו לא הוריד אף דמע אחד. אלא נשאר כמות שהוא, ולא נשתנה המציאות שלו כלל וכלל.

וכאמור, זהו הנסיון הגדול בדורינו, שהיצר הרע מפתה האדם לאמר, מה כבר יהיה ממך, הרי אין לך חשק לא ללמוד ולא להתפלל, תוכל ליכנס לאיזה ישיבה שתמצא, ותוכל ליכנס לאיזה כולל שתמצא, ממילא לא יהיה ממך מאומה, כי המציאות שלך הוא פרא אדם ובהמה.

אבל אין להתפעל כלל, אלא לדעת שזהו לא המציאות שלי, אלא המציאות שלי, הוא שאני משתוקק ללמוד ולהתפלל, לקיים תורה ומצות, ללכת בדרך הישר והטוב, וכל ההרהורים הללו אינם שייכים לי, והם רק פיתויי היצר

הרע. ואני רוצה לילך בדרך הישב והטוב, ואני בבחינת וה' עמו.

ואפשר לרמז השלב השלישי הזה של עצבות ומרה שחורה, במה דכתיב אני מחצתי, כי מחצתי הוא חולי, וכאמור השורש של כל החולאים הוא עצבות ומרה שחורה.

וגם מחצתי"י אותיות חצ"י מ"ת, כי מי שהוא בעצבות ומרה שחורה, הוא חצי מת. כי מצד זה שבמציאות הוא חי וננושם, הרי הוא חי, אבל בעצם המציאות של מי שהוא בעצבות ומרה שחורה, הוא עץ יבש וחצי מת.

השלב הרביעי, הוא תורה ותפלה כשור לעול וכחמור למשא וז"ל, והצדיק מתגבר ומקבל עליו עול תורה ועול מלכות שמים, ללמוד ולהתפלל כחמור לעול וכשור למשא.

ואפילו אין לו הארה וחמימות ותשוקה לכך, ומתפלל דיבורי תפלה מילה במילה בפירוש המילות ובפשטות בלא שום כוונה, ולומד תורה בהתמדה בכל כחו, עכ"ל.

וזאת אומרת, שגם לאחר שפיתתה אותו היצר הרע, ואמר לו שלא יהיה ממנו מאומה, אפילו הכי הוא לא נתפתה לו, אלא התעקש ללמוד ולהתפלל, הגם שעדיין אינו מרגיש שום טעם בלימוד ובתפלתו.

ובכן כשמברך לעסוק בדברי תורה בבוקר, אינו כל כך עם 'געשמאק וגעפיל'. הוא אומר אשרי בשעת התפלה, משום שחז"ל (ברכות ד:) דברו בשבחו של האומר תהלה לדוד שלש פעמים בכל יום, והגם שאינו מרגיש בו טעם. הוא אומר קריאת שמע בכוונה, משום שידוע אם אינו אומר בכוונה יצטרך לומר שנית, אבל אינו מרגיש טעם במה שהוא מתפלל ולומד. ואפילו הכי מתגבר ללמוד כשור לעול וכחמור למשא.

והנה, כשאדם עומד בבוקר, ונוטל נטילת ידים בהתלהבות ומברך ברכת השחר בכוונה, ואחר כך יושב ללמוד בהתלהבת, הרי בזה מציב יסוד לכל היום שלו. אמנם מי שעומד בשלב זה, בדרך כלל עדיין אינו זוכה לכך.

והנה, התורה הק' היא הרפואה היותר

גדולה שבעולם, וכמו שאמרו חז"ל במסכת עירובין (נד.) על הפסוק (משלי ג') רפאות תהיה לשריך.

וכשאדם מתעורר בבוקר, והוא מרגיש חשכות 'פארקמארעט', אילו היה לוקח חברותא, ויושב ללמוד לזמן מה, היה כל היום נראה אחרת, והיה מרגיש תיכף איך שהתורה הק' היא הרפואה היותר גדולה.

וזה יש לפרש ואני ארפא, היינו המדריגה של תורה כשור לעול וכחמור למשא, אשר הלומד תורה באופן זה, זוכה להרפואה היותר גדולה.

השלב החמישי, הוא המדריגה של תורה שלא לשמה וז"ל, ואחר כך נמשך לו איזה הארה וחמימות בלימוד התורה, אך אינו מרגיש בזה אורו יתברך, כי אינו רק הארה מועטת בבחינת מוחין דאחור [כי בקבלה יש יסוד גדול, שלפעמים יש קבלת השפעה מבחינת אחור, וקבלה מבחינת פנים].

ואזי בהכרח יתערב בכוונת לימודו בחינת שלא לשמה, כגון לימוד להנאת נפשו בכדי להיות חכם וכדומה, אך גם

אמנם רוב העולם אינם זוכים לטעום אור העליון, כי אינם רוצים לקבל עליהם עול תורה ועול מלכות שמים הנ"ל.

ישורש הדבר הוא לפי שאין לבני אדם אמונה שמלך גדול ונורא עומד ממש אצלו, ורואה כל מחשבתו ומעשיו, ואינם מקבלים עול מלכות שמים להמליך הקב"ה על כל אבריו וגידיו, ולכך אין להם יכולת להעלות בחינת מלכות שלהם לאור הבינה, עכל"ק.

וזהו כל ענין עבודת ראש השנה ויום הכיפורים, שדופקים על שערו של מלך שיתן לנו רשות להכנס, ועל זה צועקים ואומרים המלך, שהמלך יתן לנו ליכנס.

וכידוע המעשה של הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זצוק"ל, שפעם כשאמר 'המלך' בראש השנה התעלף. ואחר כך אמר הטעם שהתעלף, כי נזכר ממה שאמרו חז"ל (גיטין נו.) אי מלכא אנא עד האינדא אמאי לא אתית לגבאי, וחיל ורעדה אחזתו, עד שהתעלף מרוב פחד הבורא.

ובזה יש לפרש המשך הפסוק, כי אשא על השמים ידו, זה מרמז על מי שעומד

זה טוב מתחלה, כי מתוך שלא לשמה בא לשמה, עכ"ל.

ואא"ז המגיד מזלאתשוב זצוק"ל, פירש מה שאמרו חז"ל (פסחים ג:) לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. היינו שאין דרך אחרת, אלא תמיד צריכים להתחיל מתורה שלא לשמה, ומשם להגיע לתורה לשמה.

ובזה יש לפרש בפסוק, ואין מידי מציל, פירש"י הפושעים בי, פירוש גם אלו שיש בהם בחינה של פושעים, היינו שלומדים תורה שלא לשמה, גם בהם אין מידי מציל, שהרי גם שם מתערב כבר תענוג אלקי, וכוונה של לשם שמים.

השלב האחרון, שהוא הארת אור עליון מאין עולם הבא וז"ל, ואחר כך מתקיים בו מאמר חז"ל (אבדר"ו פכ"ח מ"ה) כל שאינו מקבל תענוגי עולם הזה נתנים לו תענוגי עולם הבא, דהיינו שזוכה בעולם הזה לנועם האור העליון של בינה, שהוא מעין עולם הבא. ופתאום מתגלה אליו בהירות ומתיקות אורו יתברך.

עדיין בבחינת תורה שלא לשמה, ונושא לשמים ידו, ומבקש מהשי"ת שכבר עבר על כל השלבים, ועדיין לא זכה לנועם אור העליון, אלא נשאר בבחינת תורה שלא לשמה.

עד זה נאמר אמרתי חי אנכי לעולם, אז זוכה שנתגלה לו מן השמים, חי 'אנכי', היינו אנכי ה' אלקיך לעולם, שזוכה פתאום לאור העליון, של ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום (דברים ד' ד'), ודו"ק היטב.

ובכן נקבל אלו השלבים שערך לנו אא"ז מקאמאראנא זצוק"ל בטוב טעם ודעת. אשר כתב הדברים האלה, לא רק שכתבם מתורת לימוד, על שהוא עצמו עמל ויגע ועבר על כל השלבים הללו.

וכמו שכתב אא"ז בהקדמה לספה"ק היכל הברכה וזל"ק, אלף טעם מיתה טעמתי בעולם הזה, וצרות רבות, ועניות ודחקות ודלות, ובזיונות רבות, וטילטול וצער וגלות, עד שנעשיתי כעפר ממש לדוש, עד שנפתחו לי מן השמים השגה עצומה ביחודים הקדושים וברזי התורה, עכל"ק.

הרי שסבל טעם אלף מיתות, עד זוכה להתגלות נועם אור העליון, לקיים אשא אל השמים ידי, לפשוט ידיו לאביו בשמים, ולבקש רבונו של עולם, עשיתי כל מה שיכולתי, ומבקשים עזר ה', ואלמלא הקב"ה עוזר לו אינו יכול לו (סוכה נב.), ואז מתגלה אור ה', ואמרתי חי אנכי לעולם, שיזכה לגילוי אור ה' שתתקיים אצלו לעולם.

כך חי אא"ז זצוק"ל חייו, כי איך אפשר שבכל יום התחיל עם כל כך התחדשות, והתפלל בכל יום עם כל כך כוונה ורגש ופנימיות. ובשעה שנים עשרה בלילה, היה עומד בחדרו, ולומד עם הגמרא ניגון שלו, כשהגמרא מונחת על תל של ספרים.

אני יכולתי לראות את זה, כיון שבחדרו בויליאמסבורג, היה חור מפתח שהיה אפשר לראות דרך החור לתוך החדר.

והשי"ת יעזור, כולנו ביחד מתכוננים לשנה חדשה, שנת תשפ"ד, שנה שעדיין לא היה בעולם, שנה שהוא קרוב יותר להגאולה שלימה ולאור ה'.

ובכן כולנו ביחד כאיש אחד ובלב אחד,

דברים ושובו אל ה' וגו' ונשלמה פרים שפתינו (הושע י"ד ב'-ג'), שסדר העבודה יחשב במקום הקרבת הקרבנות. ובכן נצא מיום הכיפורים, בטוחים שכולנו זכינו לגמר חתימה טובה.

ואחר כך יחד עם כל ישראל נקח הד' מינים, תוך בטחון שזכינו לגמר חתימה טובה, ונוכל ליכנס להסוכה, ולקבל אנפי שכינתא של האושפיזין הקדושים. וימלא ה' כל משאלותינו לטובה.

והשי"ת יעזור, שלא יהיה אף זקן אחד, או איש אחד או ילד אחד מישראל, שיהיה בו שום מחלה או חולי, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

ביום הכיפורים הזה, נזכה כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, שתתקיים בנו כי אמרתי חי אנכי לעולם, נבוא להתפלל בכוונה ובקול רם.

וכמו דאיתא בשלחן ערוך (או"ח סי' ק"ג סעיף ג') שהגם שבכל השנה אין להתפלל בקול רם, ביום הכיפורים מותר להתפלל בקול רם באופן שישמע חבירו את תפלתו, כדי שעל ידי זה יעורר הכוונה, עיי"ש.

וכן נאמר סדר העבודה בכוונה, אשר עיקר עבודת היום הוא קרבנות, והיום אין לנו קרבנות, ויש לנו לקיים שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך, קחו עמכם

תוכן קצר

ליל א' של ראש השנה

ד"ה איתא, מבטלים תקיעת שופר בשבת משום ששבת היא יסוד הבריאה כולה - זה שאין בני ישראל תוקעים בשבת, היא מסירות נפש בבחינת מעשה עקידה.

ד"ה עוד, החטא הוא חולי, וקול שופר היא הרפואה להחולי.

ד"ה איתא, כשאדם זוכה לעלות לאיזה מדריגה של קדושה בראש השנה, מובטח לו שתתקיים אותו מדריגה בכל השנה כולה.

ד"ה עד, כל תנועה קלה בכל השנה כולה, נקבעת בראש השנה.

ד"ה כן, הכתיבה והחתימה הוא על האדם עצמו, והוא לטובה, כאשר שומר מחשבתו שיהיו לו מחשבות טהורות ביום ראש השנה.

ד"ה ברוך, ברית מילה בראש השנה מעוררת זכות העקידה.

קידושא רבא

ד"ה האזינו, תפלת הציבור הוא קול פשוט, כמו קול שופר, ובכח הציבור יכול כל אחד לומר תפלות פרטיות.

ד"ה אופן ב. על ידי האכילה של ערב יום הכיפורים, מטהרים חלב ודם האדם, שיהיו ראויים להיות קרבן לה' בתענית של יום הכיפורים.

ד"ה הנה, שמחת לידת הבת, היא שמחה גם על הבנים שיולדו אחריה, אשר היא תשגיח עליהם שיהיו כשרים.

סעודה שלישית

ד"ה ראו, סדר של שלבים בעבודת האדם. השלב הראשון, שהוא אדם דומה לעיר פרא, שמתאוה לכל דבר, ואין בכחו לשלוט על עצמו.

ד"ה השלב השני, בתחלת עבודת האדם, צריך לפרוש עצמו לגמרי מכל תאוות עולם הזה.

ד"ה השלב השלישי, עצבות ומרה שחורה, שמגיע לאדם מצד שאין לו תענוג בעולם הזה, וגם לא בעבודת ה' - והוא נסיון גדול בדורינו.

ד"ה השלב הרביעי, עבודת ה' בקבלת עול, הגם שעדיין אינו זוכה להרגיש בה טעם.

ד"ה השלב החמישי, התענוג של תורה שלא לשמה - שהוא דבר המוכרח, כדי להגיע אחר כך לתורה לשמה.

ד"ה השלב האחרון, על ידי שמפריד עצמו מתענוגי עולם הזה, זוכה להארת אור עליון מעין עולם הבא.

נפלאות מתורתך

מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה, אמר לו כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם:

[ר"ה יז:]

הנה, כתב המגן אברהם (סימן ט' ס"ק ו') בשם הב"ח וז"ל, יש לעשות הטלית לבן, ובסימן כ"ד כתב משום ודכתיב לבושה כתלג חור, עכ"ל.

ויש לרמז בעז"ה לבוש"ה כתל"ג חו"ר ציצי"ת בגימטריא שמ"ע ישרא"ל הוי"ה אלהינ"ו הוי"ה אח"ד ש"ץ ק' ב'. ק' ב' מרמז שהש"ץ ממשיד מאה ב'רכות.

והפסוק לבושה כתלג חור הוא בספר דניאל פרק ז' פסוק ט'. ויש לרמז עוד לבוש"ה כתל"ג חו"ר דניא"ל ז' ט' בגימטריא שמ"ע ישרא"ל הוי"ה אלהינ"ו הוי"ה אח"ד עם שלשה כוללים, כנגד קודשא בריך הוא ישראל ואורייתא.

נמצא שבמצות ציצית, יש הכח של מסירות נפש שהוא ענין מצות קריאת שמע. ועל כן בלשם יחוד שלפני עטיפת הטלית, אומרים וכשם שאני מתכסה בטלית בעולם הזה, כך אזכה לחלוקא דרבנן, ולטלית נאה לעולם הבא בגן עדן. כלומר שבעטיפת ציצית, אנחנו מוכנים למסור נפשינו, ולעבור לעולם הבא ולגן עדן למען כבוד שמו יתברך.

ויש למצוא רמז לזה שהש"ץ בראש השנה לובש קיטל לבן, כי לבושה כתלג חור, ראשי תיבות לכ"ח, שהוא נוטריקון כיסה ליום ח'גנו (תהלים פ"א ד'), דקאי על ראש השנה (ביצה טז).

לבושה כתלג חור סופי תיבת הג"ר, רמז שקוראים ביום א' של ראש השנה הפרשה של פקידת שרה, ובכללה פרשת גירושי הגר וישמעאל מבית אברהם כשאמרה שרה, גרש את האמה הזאת (בראשית כ"א י').

ומצינו שהיה להגר וישמעאל כח התפלה, כדכתיב (שם פסוק י"ז) כי שמע אלקים אל קול הנער באשר הוא שם.

ואפשר שזה הגיע להם כי כשגרש אברהם את הגר ואת ישמעאל כתיב, (שם פסוק י"ד) וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה וגו', והנה אברהם תיקן תפלת שחרית, כדכתיב (בראשית י"ט כ"ז) וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם. ואפשר כשגרש הגר וישמעאל, בלשון זה של וישכם אברהם בבוקר, בזמן תפלתו של אברהם, קנו מאברהם כח של תפלה.

המשך נפלאות מתורתך

ובשעת תפלת שחרית מתעטפים בטלית, ועל כן כתיב בהגר, וחמת המים ויתן אל הגר שם על שכמה, חמ"ת עם הכולל בגימטריא טל"ת, על שכמ"ה נוטריקון ש"ם כיבוד מ'לכותו.

וגם היום הולכים הישמעאלים עטופים בבגדיהם כטלית. וכיון שבטלית מרומז פסוק שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, יש להם כח של מסירות נפש, להרע ולהעיק לישראל רח"ל.

ולעומת זה כתב המגן אברהם (פי' ה' ס"ק ב') שכשמתעטפים בטלית, צריך להתעטף עד פיו כעטיפת הישמעאלים. כי בזה העטיפה, מוציאים כח המסירות נפש וכח התפלה שיש בטלית מישמעאל, ולוקחים כחות אלו מהם בחזרה.

ועל ידי עטיפת טלית, ולבישת קיטל לבן בראש השנה, נבטל כחם של זרע ישמעאל הרשעים, ונקח מהם בחזרה כח מסירות נפש וכח התפלה.

רמיזא דחכמתא

זכינו להכניס נכדנו היקר הבחור חיים שלמה אויש הי"ו לעול המצות. וכתב אא"ז בספה"ק תהלה לדוד (תהלים כ"א ב') שתפילין מסוגלים לשמחה.

ושמו של הבחור הבר מצוה גרים, שיזכה לסגולת התפילין, שהרי חיים' שילמה' ראשי תיבות וסופי תיבות אותיות שמח"ה, אמון כן יהי רצון.

דוֹלָה וּמְשָׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

תקיעת שופר:

א מענטש וואס איז חס ושלום נכשל געווארן אין עבירות, איז עס אזוי ווי זיין נשמה איז קראנק.

די רפואה צו דער קרענק איז די קול שופר, וואס גייט אריין אין א מענטשס אויערן, און טוט איהם מקדש ומטהר זיין, פון זיין רוחניות'דיגע קראנקהייטן.
[ליל א' של ראש השנה]

ראש השנה:

עס שטייט אין די הייליגע ספר אמת ליעקב פון דער הייליגע צדיק רבי יעקב פון בלענדוב זכותו יגן עלינו. אז ראש השנה איז די שליסל פון די גאנץ יאר, און אויב מ'איז קונה א געוויסע מדריגה אין ראש השנה, קען מען זיין פארזיכערט אז מ'וועט בלייבן מיט דער מדריגה א גאנץ יאר.

[ליל א' של ראש השנה]

ראש השנה

אמאל איז די הייליגע גאון, דער חזון איש זצ"ל, געזעסן און געלערנט מיט זיינס א תלמיד. פלוצלינג איז אנגעקומען א פליג, און האט אנגעהויבן צו שטערן דאס לערנען.

דער תלמיד האט אויפגעהויבן זיין האנט, און פרובירט צו פארטרייבן די פליג, אבער אזוי ווי די דרך פון פליגן איז, האט ער זיך נישט געלאזט פארטרייבן, און האט זיי נישט געגעבן קיין מנוחה.

אלס כבוד פאר די חזון איש, האט דער תלמיד זיך אויפגעשטעלט, און פרובירט צו פארטרייבן די פליג פון צימער.

דער חזון איש האט צוגעקוקט די גאנצע מעשה, און מיט גרויס רויגקייט האט ער זיך אנגערופן, 'דאס איז א ראש השנה'דיגע פליג', ד.ה. שוין פון ראש השנה, איז נגזר געווארן, אז עס זאל זיין א פליג דא אין דער

דוֹלָה וּמִשְׁקָח

צימער אין די דאזיגע צייט, און עס איז אויך נגזר געווארן וויפיל צייט די פליג זאל פארברענגן אין די צימער.

זעהן מיר ווי ווייט יעדער קלייניקייט ווערט אפגעפסק'נט אויף ראש השנה. ווי ווייט דארף מען זיין נזהר אויסצונוצן און אפצוהיטן יעדער מינוט פון ראש השנה, אז מ'זאל זוכה זיין צו גזירות טובות.

ווען איך האב געזעהן דער מעשה, האב איך מיר דערמאנט א מעשה וואס איז געשעהן ביים **הייליגע זיידע זכרוננו לברכה**, אין די זומער חדשים, ווען ער האט פארברענגט אין האטעל 'אשל'.

אמאל איז די זיידע געזעסן און געלערט, און עס איז אדורכגעפלוין א פליג איבער דער טישל ווי דער זיידע האט געלערנט. האט די זיידע צו מיר זיך אנגערופן, 'זעסט שעפעלע, אויפ'ן זיידע די **הייליגע בעל שם טוב**'ס טיש, וואלט נישט אריבערגעגאנגן א פליג'.
[ליל א' של ראש השנה]

ערב יום כיפור:

דער **הייליגע בעלזער רב**, רבי יהושע זכותו יגן עלינו, האט געגעבן צו פארשטיין די מצוה פון עסן יום כיפור.

ווען א מענטש פאסט, איז ער מתפלל, שְׁיָהָא מְעוּט חֶלְבֵי וְדָמֵי שְׁנֵת־מַעַט הַיּוֹם, כְּחֶלֶב מוֹנַח עַל גִּבֵי הַמִּזְבֵּחַ לְפָנֶיךָ, דאס וואס עס איז פארמינערט געווארן פון זיין פעטען און בלוט, דורך דעם וואס ער האט היינט געפאסט, זאל זיין גערעכענט כאילו ער וואלט געברענגט א קרבן פאר דער אויבערשטער.

א קרבן דארף אבער זיין כשר, אויב א יוד איז חס ושלום נכשל געווארן אין מאכלות אסורות, אדער ער האט געזינדיגט ביי ענינים פון עסן אויף אנדערע אופנים, איז זיין פעטענס און בלוט נישט כשר צו זיין א קרבן.

אויף דעם איז דא די מצוה פון עסן ערב יום כיפור, וואס דורך דעם לויטערט מען אויס די גוף מיט די כח פון די מצוה, און עס ווערט ראוי צו זיין א קרבן פאר דער אייבערשטער.
[קידושא רבא]

